

نهمین جشنواره قندپارسی

اسدالله امیری

کافی نیست؛ بلکه همدلی از هم‌زبانی بهتر است». در پیام جلال‌مآب معاون رئیس جمهور، تنوع زبانی ملی در افغانستان نشانه هم‌زیستی فرهنگی و تقویت فرهنگ هم‌پذیری و رواداری دانسته شده است: «امروز در افغانستان، خوشبختانه در حوزه زبانی از تنوع و غنای ویژه فرهنگی برخوردار هستیم. در قانون اساسی ما از هشت زبان پشتو، دری، اوزبیک، ترکمنی، بلوچی، پشه‌ای، نورستانی و پامیری نام برده شده است. در کنار این‌که پشتو و دری، زبان‌های رسمی دولت است، هر یک از زبان‌های دیگر هم در ساحت‌های مربوط خود سومین زبان رسمی است. از سوی دیگر، دولت افغانستان به حکم قانون اساسی مکلف است برای تقویت و توسعه همه زبان‌های کشور برنامه‌های مؤثری را طرح و تطبیق کند. تنوع زبانی ملی ما ظرفیت بالای فرهنگی کشور را نشان می‌دهد و نشانه‌ای از هم‌زیستی فرهنگی و تقویت فرهنگ هم‌پذیری و رواداری است. با این حال، متأسفانه باید گفت که در زمینه تقویت و توسعه زبان‌های ملی در داخل کشور کاری شایسته و درخور صورت نگرفته است. امیدواریم نهادهای فرهنگی و ادبی مادر مهاجرت بتوانند در از بین بردن این خلأها نیز گام‌های مؤثری بردارند».

جلالت‌مآب استاد دانش در بخش دیگر از پیام افتتاحیه‌اش به نهمین دور جشنواره «قندپارسی»، چهار خصوصیت را برای ادبیات برشمرد که عبارت‌اند از: «۱. روحیه ستم‌ستیزی و دادخواهی، ۲. صلح‌طلبی و خشونت‌ستیزی، ۳. مدارا، رواداری و تکرپذیری، ۴. مردم‌مداری و عریان ساختن دردها و زخم‌های دل و جان توده‌های رنج‌دیده مردم. ایشان این ویژگی‌ها را یکی از عوامل رنسانس فکری و سیاسی در جهان

نهمین دور جشنواره ادبی «قندپارسی» در شانزدهم ماه حوت ۱۳۹۶ به همت و تلاش «خانه ادبیات افغانستان» با همکاری «بنیاد اندیشه» و نهادهای فرهنگی همکار در تهران گشایش یافت. این جشنواره دوسالانه که ویژه شعر و داستان جوان افغانستان است، در این دور افزون بر بزرگداشت از کسانی که در شعر و داستان جوان مقام آورده‌اند، به نیکوداشت جایگاه ادبی محمدشریف سعیدی یکی از پیشگامان ادبیات افغانستان و پاسداشت جایگاه فرهنگی و تمدنی بلخ باستان پرداخت.

در گشایش جشنواره پیام جلال‌مآب استاد سرور دانش، معاون دوم رئیس جمهور جمهوری اسلامی افغانستان، توسط دکتر اسدالله امیری، کارشناس امور فرهنگی، اجتماعی و جوانان دفتر معاونت ریاست جمهوری خوانده شد. در پیام جلال‌مآب معاون رئیس جمهور در پیام‌شان با نگاه به اصالت، ملاحظت، مدارا و تساهل سیاسی و فرهنگی حوزه زبان پارسی در گذشته‌های دور و جایگاه آسیب‌دیده کنونی این حوزه زبانی زیر تأثیر ناملازمات سیاسی و ناهمدلی‌ها، آمده است: «حوزه زبان فارسی در گذشته همواره قلمرو مدارا، تساهل و تسامح دینی، فرهنگی و سیاسی بوده است. درد انسان امروز درد جدایی‌ها و فاصله‌ها است. آموزه اصلی مهم زبان و فرهنگ فارسی از گذشته‌های دور داعیه همدلی و مهربانی بوده است». همچنین در این پیام آمده است: «درد انسان فارسی‌زبان ناهمدلی است نه ناهم‌زبانی. ما امروز درد هم‌زبانی نداریم؛ بلکه درد همدلی داریم، به همین دلیل، خشونت‌های بی‌مانند در زندگی جمعی ما راه یافته است؛ این درد بزرگ درمان نمی‌پذیرد. امیدواریم روزی انسان کره‌خاکی همدل هم باشند و برای یک زیست‌بوم انسانی هم‌زبانی

حالا ادبیاتی شده است دارای شاخصه‌های ویژه خودش که بسان رکن نقش آفرین در سپهر گلگونه ادبی ما می‌درخشد. زبان و فرهنگ بومی ما در معرض هجوم واژگانی است که چنان تندبادی به پیش می‌آید، ما همگی به خوبی می‌دانیم که گستره و استغناى زبانی به دست نمی‌آید، مگر این‌که متونی فخیم در دامن جریان ادبی آفریده شود. در واقع آفرینش متون ادبی واژگان، بسترها و فضاهاى جدیدی را بر قلمرو قدرت زبانی می‌افزاید، به سمت افق‌های جدید و کشف الفاظ و معانی پیش می‌برد.»

جلالت‌مآب معاون محترم رئیس جمهور درباره تلاش‌های ادبی و فرهنگی «خانه ادبیات افغانستان» گفته است: «خانه ادبیات افغانستان» از جمله نهادهایی است که در فضای مهاجرت قد برافراشته است. گستره فعالیت «خانه ادبیات افغانستان» نسبت به امکانات و فضای مهاجرت کاری طاقت‌فرسا است. از همین روی فعالیت‌های این نهاد فرهنگی چه در قالب جشنواره ادبی «قند پارسی» چه در قالب کار مطبوعاتی و سلسله نشست‌های «شب‌های کابل» قابل قدر و ارج‌گذاری است.»

در آیین گشایش نهمین دور جشنواره قندپارسی محمدرسور رجایی، معاون خانه ادبیات افغانستان و دکتر محمدصادق دهقان دبیر خانه ادبیات افغانستان سخنرانی کردند سپس شاعران و نویسندگان متون ادبی‌شان را

شرق و غرب دانست. با آرزویی که ادبیات در افغانستان نیز همین نقش را بیافریند و موجی را ایجاد کند که به دگرگونی ژرف فکری و سیاسی بینجامد، در پیام خود گفته است: «این‌جانب، فردی که در مدتی بیش از سه دهه در کنار فرهنگیان، نویسندگان و فرهیختگان ادب و هنر از حامیان گروه‌های فرهنگی هم‌وطن خود بوده‌ام، اکنون نیز در شرایط بسیار سخت و طاقت‌فرسای کشور، از شما فرهیختگان گرامی انتظار دارم که بیش از گذشته کمر همت برنیدید تا سقف دوداندود زمانه را شکافته با اندیشه نو طرح نو دراندازید و جامعه و مردم خود را از تاریکی‌های تاریک‌اندیشی، تحجر و تعصب، از چنگ عفريت جنگ و خشونت رهانیده به افق‌های روشن صلح، داد، آزادی، برابری و برادری رهنمون شوید.»

جلالت‌مآب استاد دانش با اشاره به نیکوداشت محمدشرف سعیدی در این دور از جشنواره قندپارسی در بخش دیگر از پیام خود گفته است: «سعیدی، اندیش‌ورزی شریف است که با طبعی بلند و اندیشه ژرف با درد و درکی عمیق در ادبیات ما خوش درخشیده است و پایه‌های رنج مردمش دویده است. سعیدی، شاعری است که هم در تنوع قالب‌ها و ساخت‌های نو شعری قابل ستایش است هم در باریک‌بینی‌های درونمایه‌ای و به‌روز بودنش همپای تحولات جامعه و مردمش. سعیدی آشنا و یار دیرینه همه ما، در همه عرصه‌های فرهنگی، ادبی و مطبوعاتی حضوری چشم‌گیر و دیرپا داشته است؛ از روزگاران سخت و دشوار، اما شیرین «گلبلانگ» و «هفته‌نامه وحدت» تا «سراج»، «دَرِ دَرِ»، «خط سوم» و «ادبیات معاصر» و همه مراکز و محافل ادبی از قم، تهران و مشهد تا کابل، هرات، بامیان، بلخ تا شهرهای اروپا و مناطق دیگر.»

جلالت‌مآب معاون رئیس جمهور در بخش دیگر از پیام افتتاحیه‌شان به نهمین جشنواره قندپارسی با ستایش از بالندگی «ادبیات مهاجرت» آن را زبان برنده و نقش آفرین در تمام گفتمان‌ها و تحولات داخل کشور و روایتگر دردها و رنج‌های مردمی نآسوده از گلوله‌ها، انفجارها و انتحارها دانسته است، گفته است: «جریانی که با خون دل خوردن نسلی پا گرفته است و خود منشأ خیزش و آفرینش برای نسل جوان‌تر شده است،

خواندند.

دکتر محمدصادق دهقان دبیر خانه ادبیات افغانستان و دبیر جشنواره قندپارسی ضمن خوش‌آمدگویی به مهمانان جشنواره بیان داشت: «در وضعیتی که جامعه ما گرفتار بحران هویت و معنا است، تنها راه چاره را آن می‌دانیم که مردمان سرزمین خود را با میراث‌های فکری و فرهنگی ارجمند بزرگانی چون مولانا، حافظ، سعدی، بیدل، سنایی و ناصرخسرو آشنا کنیم. ما نسلی که نه برای باز ساختن جهان، بلکه برای بازداشتن جهان پیرامونی خود از نابودی تلاش کرده‌ایم، امیدواریم اندیشه‌های صلح‌مداری، رواداری، نوگرایی و دانش‌باوری در جغرافیای پهناور زبان پارسی و خاورمیانه پراشوب گسترش یابد. ادبیات باید برای صلح، نفی خشونت و انسانی شدن اجتماع تلاش کند.»

جشنواره با سخنرانی، موسیقی و خوانش اشعار و متون داستانی محسن سعیدی شاعر کتاب «سی پاره منم»، محمد مهدی جمالی، ساجده جبار

سرانجام در پیشین روز هفدهم حوت ۱۳۹۶ جشنواره نوبت به بخش اعلام نتایج و تجلیل از جوانان ادبی آورنده مقام ادبی و شایسته تقدیر در بخش های شعر کلاسیک، شعر آزاد و داستان اشتراک کننده در نهمین جشنواره ادبی قندپارسی رسید. شکور نظری مدیر علمی جشنواره بیانیه مدیریت علمی جشنواره را خواند که در بخشی از آن آمده است: «دبیرخانه نهمین دور جشنواره ادبی «قند پارسی» از ماه میزان سال روان به کار آغاز کرد. پس از اعلام فراخوان جشنواره و تمدید آن، نود و دو نفر با ۲۷۶ شعر و شصت و چهار نفر با ۱۱۸ داستان از افغانستان (شهرهای کابل، بلخ، غزنی، هرات، شبرغان و جوزجان)، ایران (شهرهای تهران، مشهد، قم، اصفهان، شیراز، کرمان، سمنان، کرج و گرگان)، سوئد، آلمان، اتریش و استرالیا در این رقابت شرکت کردند. ضیا قاسمی، روح الامین امینی، شکریه عرفانی، بهروز یاسمی و حمیدرضا شکارسری داوران افغانستانی و ایرانی بخش شعر بودند و آصف سلطانزاده، محمدحسین محمدی، کاوه جبران، عالیه عطایی و محمدرضا بایرامی داستان های این دوره از جشنواره را داوری کردند».

سپس علی مدد رضوانی، مدیر اجرایی جشنواره نام برندگان و شایستگان قدردانی جوانان افغانستانی زیر سی سال را که در بخش های داستان، شعر کلاسیک و شعر آزاد در نهمین جشنواره قندپارسی به رقابت پرداخته بودند، اعلان کرد تا برندگان و شایستگان تقدیر در کنار لوح تقدیر و تندیس جشنواره از مجموعه آثار ادبی و فرهنگی انتشارات بنیاداندیشه جوایز و هدایای فرهنگی دریافت کنند.

برندگان و شایستگان تقدیر رقابت کنندگان جوان بخش داستان و شعر نهمین جشنواره قندپارسی به قرار زیر است:
برندگان بخش داستان از اول تا سوم هر یک خداداد حیدری، معصومه امیری و زهره حسینی،

شایستگان تقدیر بخش داستان هر یک معصومه جعفری، حسین محمدی، مرتضی احمدیار، مهدی دهقان، محبوبه خرمی، سمیه کابلی

پور، امان میرزایی، یعقوب یسنا، زهرا حسینزاده، حسن نوروزی، کبرا حسینی، سمیه فصیحی، مهدی کاشفی، محمدرضا بایرامی، محمد مهدی احمدی، همچنین موسیقی عارف جعفری ادامه یافت.

در بخش پاسداشت جایگاه فرهنگی و تمدنی بلخ علاوه بر برنامه های ادبی، دکتر محمدی شاری درباره جایگاه تمدنی بلخ باستان سخنرانی کرد. ایشان بلخ را بلخ بامی، بامیکان، مهد آیین زرتشت و آیین نوروز خواند و با اشاره به موج های زبانی بلخ به ویژه زبان اوستای بلخ سخنان ارزشمندی را ایراد کرد.

روز دوم جشنواره پنجشنبه هفدهم حوت ۱۳۹۶ با بخش های نشست تخصصی داستان و شعر، نیکوداشت محمدشریف سعیدی و تجلیل از آوران مقام و شایستگان شعر و داستان ادامه یافت. نشست تخصصی داستان و شعر با حضور شاعران و داستان نویسان و سخنرانی کارشناسان و استادان شعر و داستان هر یک سید ابوطالب مظفری، محمدحسین فیاض، شریف سعیدی، محسن سعیدی، تینا حسینی و... پیش از ظهر برگزار شد. در بخش اختتامیه نهمین جشنواره «قند پارسی» برنامه ویژه نیکوداشت محمدشریف سعیدی به همت دوستان جشنواره قندپارسی برگزار گردید. در این برنامه آقایان مؤدب، حمیدرضا شکارسری و سید ابوطالب مظفری سخنرانی کردند. آقای مظفری یار دیرین و هم دوره سعیدی و نام آور شعر و ادب با بررسی کارنامه وزین محمدشریف سعیدی، سعیدی را شاعر ارزشمند، کوشا، فعال و در حال تکامل دانست. شاعری که در حال شدن و پیمودن گام های تکامل است. آقای مظفری با مقایسه اشعار سعیدی از اولین کتاب تا آخرین کتابش (شترنگ انگور) به سیر تکامل و ترقی کارهای گران سنگ و گسترده سعیدی پرداخت.

در برنامه نیکوداشت آخرین کتاب شریف سعیدی به نام «شترنگ انگور» با حضور نام آوران ادب و آقای شریف سعیدی رونمایی شد. پس از برنامه تجلیل از شریف سعیدی، شریف سعیدی سخنرانی کرد.

شعر و داستان هدیه داده شد. در حاشیه جشنواره، در درازای روزهای شانزدهم و هفدهم حوت نمایشگاه کتاب از انتشارات بنیاد اندیشه، انتشارات خانه ادبیات و انتشارات تاک دایر شده بود که از آن جمله آثار انتشارات بنیاد اندیشه با استقبال اهل فرهنگ و ادب اشتراک کننده روبه‌رو شده در رسانه‌های فرهنگی و خبری مانند خبرگزاری فارس، خبرنگاران جوان، تلویزیون تمدن، خانه ادبیات افغانستان، حوزه هنری و... انعکاس یافت. در فرجام، نهمین دور جشنواره قند پارسی در عصر هفدهم حوت ۱۳۹۶ با سخنرانی دکتر دهقان، دبیر خانه ادبیات افغانستان و دبیر نهمین جشنواره قندپارسی و صدای خوش موسیقی هنرمند خوش‌آواز وطن عارف جعفری به کارش پایان داد.

و حکیمه اخلاقی؛ برندگان شعر کلاسیک از اول تا سوم هر یک موسی ابراهیمی، شعیب حمیدی و جلال‌الدین نظری؛ شایستگان بخش شعر کلاسیک هر یک مهدی جمالی، تمنا توانگر، حمید تقدیمی، رامین عرب نژاد، محمد رضایی و مهدی کاشفی؛ برندگان شعر آزاد از اول تا سوم هر یک علی‌اکبر علیزاده، امیر مروج و محمدمهدی احمدی؛ شایستگان تقدیر بخش شعر آزاد هر یک رشیده محمدی، مریم یعقوبی، پروین نوری، مصطفی صمدی، مریم حسینی و جمیله صادقی. در نهمین جشنواره قندپارسی بنیاد اندیشه با ۲۶۰ جلد کتاب و مجلات ادبیات معاصر و اندیشه معاصر در نمایشگاه کتاب و فرآورده‌های فرهنگی حضور یافته از این محصولات به مهمانان، برندگان و شایستگان تقدیر

